

Cuprins

<i>Prolog</i>	5
Pigmeii	7
Dragonul	9
A Bao A Qu	11
Amfibena	15
Animalele din oglinzi	17
Animale Sferice	19
Un animal visat de Kafka	23
Două animale metafizice	25
Un animal visat de G.S. Lewis	27
Un animal visat de Poe	29
Abtu și Anet	31
Compresorul	33
Harpiele	35
Asinul cu Trei Labe	37
Păsărea Phoenix	39
Centaurul	45
Păsărea Roc	49
Bahamut	51
Cerberul	53
Baziliscul	55

Elefantul care a prezis nașterea lui Buddha	59
Catoblepas	63
Behemoth	65
Un hibrid	69
Cronos sau Herakles	75
Garuda	77
Elfii	79
Borametzul	83
Dragonul în Occident	85
Dragonul Chinezesc	89
Devoratorul de Umbre	95
Calul Mării	97
Sfinxul	101
Burakul	105
Fauna Statelor Unite	107
Păsărea Phoenix din China	109
Silfii	111
Golemul	113
Grifonul	117
O Sută de Capete	119
Haniel, Kafziel, Azriel și Aniel	121
Banshee	125
Hipogriful	129
Haokah, zeul Tunetului	131
Hydra din Lerna	133
Mandragora	135
Kami	137
Minotaurul	139
Mama Broaștelor-Țestoase	143
Monocli	145
Manticora	149

Gnomii	151
Maimuța iubitoare de tuș	153
Remora	155
Himera	157
Lilith	161
Periți	165
Vulpoiul Chinez	169
Fauna chinezească	171
Monstrul Aheron	175
Șerpii Naga	177
Balaurul cu Opt Capete	179
Mirmecoleul	181
Youwarkee	183
Odradek	187
Pantera	189
Pelicanul	191
Pisica de Cheshire și miștele din Kilkenny	195
Simurgul	197
Salamandra	199
Sirende	203
Talos	207
Nimfele	209
Zaratanul	213
Dublul	217
Squoncul	221
Unicornul	225
Kraken	229
Tigrii din Annam	231
Lășosul din Ferte-Bernard	233
Unicornul Chinezesc	235

Ouroboros	241
Fastitocalon	243
Demonii lui Swedenborg	245
Lamed Wulniks	247
Djinii	249
Cerbul Ceresc	251
Brownies	253
O reptilă visată de C.S. Lewis	257
Un rege de foc și calul său	259
Crocote și Leucrocote	263
Tao-T'ich	265
Scylla	267
Walkiriile	269
Nornele	271
Seroafa în Lanțuri	273
Ichtiocentaurii	277
Ființele Termice	279
Demonii iudaismului	281
Fiul Leviathanului	283
Nesnas	287
Îngerii lui Swedenborg	289
Khumbaba	291
Hochigan	293
Antilopele cu Șase Picioare	295
Eloi și Morloci	297
Baldanders	299
Trollii	303
Zinle	307
Lamiile	311
Lemurii	313
Kuyata	315

Satirii	317
Cocoșul Ceresc	321
Păsărea care aduce ploaia	323
Iepurele Lunar	327

BEHEMOTH

Cu patru veacuri înaintea erei creștine, Behemoth era un grosiment al elefantului sau al hipopotamului, ori o greșită și spăimoasă versiune a ambelor jivine; acum au mai rămas doar cele zece vestite versete care îl descriu (*Iov*, 40, 10-19¹) și colosala formă pe care o evocă. Restul e dispută ori filologie.

„Behemoth“ e un plural, adică (spun filologii) pluralul intensiv al cuvântului ebraic *b'hemah*, care înseamnă „bestie“. Așa cum a spus Fray Luis de León² în *Expunere despre Cartea lui*

-
1. În realitate, trimiterea lui Borges este, ca în altele ale ocazii, juctuș cronată: este vorba de 40, 15-24.
 2. Scriitorul spaniol *Fray Luis de León* (1527-1591) este una dintre figurile fundamentale ale Renașterii literare spaniole. A fost vreme îndelungată persecutat și chiar arestat de Inchiziție sub acuzația că în comentariile lui teologice dă mai mare atenție textului ebraic al Bibliei decât celui latinesc al Vulgatei, că e un simpatizant al iudaismului și a tlmăcit în castiliană *Cantarra Cantărilor*. Dintre operele sale amintim edițiile critice ale scrierilor luate de Sfântul Isidor și Sfânta Teresa din Ávila. A fost unul dintre filologii cei mai străluciți din vremea lui. În 1580 a publicat, din dispoziția superiorilor săi, *Comentariile la Cantarra Cantărilor*, scrise în limba spaniolă

Iov: „Behemoth e un cuvînt ebraic, care înseamnă *bestii*: după părerea tuturor doctorilor Bisericii, el îl numește pe elefant, fiindcă e atît de uriaș, încît, deși e unul, face cît mai multe dihănii”.

Cu titlu de curiozitate, amintim că plural e și numele Domnului, *Elohim*, din primul verset al *Cărții Facerii*, deși verbul al cărui subiect este e folosit la singular („La început Dumnezeu a făcut cerul și pămîntul”), și că această formă a fost numită pluralul majestății sau al plinitudinii¹...

Aceste versete figurează în *Behemoth*, în tîlmăcirea literală a lui Fray Luis de León, care și-a propus „să păstreze sensul latinesc și aerul ebraic, care are o anume maiestate”:

10. Ves agora a Behemoth ; yerba como buey come.
11. Ves ; fortaleza suya en sus lomos, y poderío suyo en ombligo de su vientre.
12. Menea su cola como cedro ; nervios de sus vergüenzas enhebrados.
13. Sus huesos fistulas de bronce ; como vara de hierro.

și tîlmăcite în latină. În 1583 a publicat lucrările scrise în castiliană *La perfecta casada* (*Mirrored perfectă*) și *De los nombres de Cristo* (*Despre numele Domnului*), iar în 1591 a terminat *Exposición del libro de Job* (*Expunere despre Cartea lui Iov*), care avea să fie publicată abia în 1779. Poemele i le-a publicat postum, în 1631, marele scriitor baroc Francisco de Quevedo y Villegas.

1. În chip analog, în *Gramatica Academiei regale spaniole*, putem citi: „*Nos* [noi] în limba română – n. tt.), cu toate că este la plural prin propria-i natură, se folosește îndeobște alături de singular cînd demnitarii vorbesc despre sine; v. gr.: *Nos*, D. Luis Belluga, prin grația lui Dumnezeu și a Sfîntului Scaun Apostolic, Episcop de Cartagena” (n. a.).

14. El principio de caminos de Dios, quien le hizo aplicará su cuchillo¹.
15. Que a él montes le producen yerba, y todas las bestias del campo hacen juegos allí.
16. Debajo de sombríos pace; en escondrijo de caña, en pantanos húmedos.
17. Cóbrenle sombríos su sombra; cercáranle sauces del arroyo.
18. Ves; sorberá río, y no maravilla; tiene fiducia (fiducia, confianza) que el Jordán pasará por su boca.
19. En sus ojos como anzuelo le prenderá; con palos agudos horadará sus narices².

Adăugăm, pentru lămurirea celor dinainte, versiunea lui Cipriano de Valera³.

10. He aquí ahora Behemoth, al cual yo hice contigo; yerba come como buey.

-
1. Este cel mai mare miracol al Domnului, dar Dumnezeu, care l-a făcut, îl va distruge (n. a.).
 2. Iată cum apare acest text în versiunea românească a Bibliei din 1936, și el cu numeroase „cuvinte sublințesc”: 15. *La privește ipopotamul, pe care l-am făcut ca și pe tine; poate iarbă ca bou.* 16. *Vezi, puterea lui e în futele lui și vrtăjia lui în mușchii de pe pînă.* 17. *Coada lui e dîrză ca lemnul de cedru, vinele palpelei lui sînt numai noduri.* 18. *Oazele lui sînt pîi de aramă, ciolantele lui drugii de fier.* 19. *El este fruntea alcătuirilor lui Dumnezeu; zădîrnul său i-a dăruit și sîbia sa.* 20. *Căci munții îi aduc dăjdie și toate dobitoacele pămîntului care hălăduiesc în el.* 21. *El se culcă sub florile de lotus, în ascunziș de vestie și de roșie.* 22. *Deși nodescurcat îl umbrăște; sălciiile fluviului îl impresară.* 23. *Dacă fluviul se întărește, el nu se sîchisește! El nu nepădurește, chiar dacă Iordanul ar veni năvalnic la gura lui! 24. Cine poate să-l ia de ochi? Cine-i în stare să-i străpungă nasul cu acul unghiei?*
 3. Cuvintele sublințiate nu figurează în originalul ebraic și au fost sublințesc de autor (n. a.).

11. He aquí ahora que su fuerza está en sus lomos; y su fortaleza en el ombligo de su vientre.
12. Su cola mueve como un cedro; y los nervios de sus genitales son entretrejididos.
13. Sus huesos *son fuertes como acero*, y sus miembros como barras de hierro.
14. Él es la cabeza de los caminos de Dios: el que le hizo le acercará de su espada.
15. Ciertamente los montes llevan renuevo para él; y toda bestia del campo retoza allá.
16. Debajo de las sombras se echará, en lo oculto de las cañas, y de los lugares húmedos.
17. Los árboles sombríos le cubren con su sombra; los sauces del arroyo le cercan.
18. He aquí que él robará el río que no corre; y confíase que el Jordán pasará por su boca.
19. Él le tomará por sus ojos en los tropezaderos, y le horadará la nariz¹.

1. Iată o tălmăcire aproximativă a acestei... traduceri cu mult inferioare celei a poetului și teologului renascentist, care – ce surpriză! – se apropie enorm de versiunea – și ea literară – a părintelui Gala Galaction: 10. *Iată-l aici pe Behemoth, pe care l-am făcut ca pe tine; paște iarbă ca bou.* 11. *Iată că puternic îi stă în coapse; și tăria lui în buricul plutecelui.* 12. *Coadă și-o mișcă precum cedrul; și nervii mădușarului său se întrepes.* 13. *Oasele lui sînt puternice ca oțelul, iar membrele ca drugi de fier.* 14. *El este capul drumurilor Domnului; cel care l-a făcut îl va duce aproape de spada lui.* 15. *Cu siguranță pădurile aduc lăstari pentru el; și orice dobitoc de pe cîmpie saltă de bucurie acolo.* 16. *La umbră se culcă, ascunzîndu-se sub trestii, lângă locurile revene.* 17. *Cepacii întunecați îl acoperă cu umbra lor; sălciiile pîntului fac pace în jurul lui.* 18. *Iar el va sorbi râul care nu curge; și nu se sperie că Iordanul se va umfla mai sus decît gura lui.* 19. *El îi va prinde în capcana ochilor și îi va înșepa nazul.*

UN HIBRID

„Am o dihanie ciudată, jumătate pisicuță, jumătate miel. Am moștenit-o de la tata. S-a făcut mare de tot la mine; înainte era mai mult miel decât pisică. Acum e juma-juma. De la pisică are capul și ghearele; de la miel, mărimea și forma; de la amândoi, ochii posaci și scintilietori; abia de-și mai încapă în piele, iar mișcările-i sînt săltărețe și furișe totodată. Întinsă la soare în dreptul ferestrei, se face ghem și toarce; la loc deschis, aleargă de-î sfirșit călcîiele și nimeni n-o poate ajunge din urmă. Fuge ca dracul de tîmție de pisici, și-ar da buzna peste miei. În nopțile cu lună, cel mai mult îi place să umble pe streșinile acoperișurilor. Nu știe să miaune și urăște șoarecii. Stă ore în șir la pîndă în fața coteșului găinilor, dar nicicînd n-a omorît vreuna.

O hrănesc cu lapte; asta-i pică cel mai bine la stomac. Soarbe laptele cu înghițituri mari, printre dinții de prădător. Firește, e un spectacol deosebit pentru copii. Ei mă vizitează duminica dimineața. Eu stau cu dihania pe genunchi, și toți copiii din vecini se așază în jurul meu.

Se pun atunci cele mai ciudate întrebări, la care nici o ființă omenească n-are răspuns: De ce există doar o singură jivină asemenea ei, de

ce-i a mea și nu a altuia, dacă a mai existat cândva una ca ea, și ce-o să fie după ce-o muri, dacă nu se simte singură, de ce n-are urmași, cum o cheamă și cite altele. Nu mă obosesc să le dau răspuns : mă mărginesc să le arăt ce am, fără prea multe lămuriri. Uneori, copiii aduc cu ei pisici ; odată au adus chiar doi miei. Spre dezamăgirea lor, nu s-au recunoscut între ele. Animalele s-au privit blajin drept în ochi și s-au acceptat unele pe altele ca pe un fapt dumnezeiesc. Pe genunchii mei, dihania nu simte nici teamă, nici dorința de a fugări. Cel mai bine se simte ghemuită în brațele mele. A prins drag de familia care a crescut-o. Faptul că-i credincioasă nu-i mare grozăvie, ci doar brodeala instinctului ei animalic pentru care, deși are pe pământ o ciurdă de legături indirecte, dar pe nimeni de același singe cu ea, e sfînt sprijinul găsit la noi.

Uneori îmi vine să rîd, căci pufăie dîndu-mi tîrcoale, mi se încurcă între picioare și nu vrea să plece de lingă mine. De parcă nu i-ar ajunge să fie și pisică și miel, mai vrea să fie și cîine. Odată – și asta i se poate întîmpla oricui – nu era chip să scap de o jenă financiară și eram gata să-mi pun capăt zilelor. Plănuiam așa ceva în balansoarul din odaia mea, cu dihania pe genunchi ; din întîmplare, mi-am plecat privirile în pămînt și am văzut cum curgeau lacrimi pe mustățile ei mari. Ale ei, ale mele ? Are pisica mea cu suflet de miel mîndrie de bărbat ? N-am rămas cu mare lucru de la tata, dar merită să port de grijă moștenirii lui.

Are neliniștile amîndurora, a pisicii și a mielului, deși foarte diferite. De aceea nici nu-și încap în piele. Uneori sare pe fotoliu, îmi pune labele din față pe umeri și-mi apropie boticul de

urechi. Pare să-mi spună ceva, dar întoarce doar capul și mă privește atent, să vadă efectul comunicării. De hăitrul ei, mă fac că o înțeleg și dau din cap. Atunci sare pe podea și face salturi în jurul meu.

Poate că pentru ea mîntuirea ar fi satrul măcelarului, dar dihania e o moștenire și trebuie să i-o refuz. De aceea va trebui să aștepte să-și dea suflarea, deși uneori îmi aruncă priviri de ființă rațională, care mă instigă la asemenea gest rezonabil.”

Franz Kafka